

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 113

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Cilji in težnje vlade dr. Korošca.

Vlada dr. Korošca je strogo parlamentarna vlada. Izšla je iz parlamenta ter sodeluje s parlamentom, opirajoč se na njegovo večino. Te svoje parlamentarne podlage vlada nikdar noče zapustiti, ker se dobro zaveda velikega pomena parlamenta kot zakonitega zastopstva ljudstva.

Zakonodavno delo.

Pretekli teden je beogradska nar. skupščina končala svoje poletno delo. Zasedala je 14 dni, pa je storila in dovršila več nego prej celih šest mesecev. Iz tega se vidi, kdo je v našem parlamentu oviral delo. Kmetško-demokratska koalicija je krivdo valila na vlado in na njeno večino. Sama pa je z obstrukcijo zaprečevala delovanje parlamenta ter hotela na ta način izsiliti nove volitve. Zakaj zopet volitve, ko še ni poteklo leto dni, odkar so bile poslednje volitve? O slabem vplivu prevelikokrat ponovljenih volitev na parlament in njegovo delovanje je obširno govoril nar. poslanec g. dr. H o h n j e c v svojem govoru v beogradskem parlamentu dne 7. avgusta. Pri tej priliki je navedel besede vseučiliškega profesorja v Parizu Josipa Barthelemlja: »Volilne zadeve so tiste, ki zaposlujejo parlament, one so razlog, da je parlament nesposoben podvzeti tiste korake, ki so potrebni za rešitev države. Perspektiva (razgled) zopetnih volitev je za parlament vzrok njegove paralize (mrtvouda).« Mi nočemo mrtvoudnega parlamenta. Mi hočemo zdrav in krepak parlament, ki si je v svesti svoje velike naloge ter ima vse sposobnosti za življenje in delo. Da je naš parlament takšen, je dokazal s svojim delovanjem prva dva tedna mesca avgusta, ko je sprejel lepo število dobrih in koristnih zakonov, na koje je država že nekaj let zaman čakala (n. pr. zakon o državljanstvu, zakon o ustrojstvu sodišč, zakon o sodnikih itd.).

Državna uprava.

Ravno tako važno, ako ne še važnejše kakor zakonodajstvo, je uprava države. O tem je poslanec dr. H o h n j e c v imenovanem govoru dne 7. avgusta v beogradski narodni skupščini med drugim rekel: »Z imenom uprave se zaznamuje vse delovanje države za izpolnitev njenih name-

nov. Predvsem je uprava izvrševanje zakonov. Kolik je pomen državne uprave in njenih organov, ako upravni zakoni niso dobri, marveč zastareli ali nedostatni! In v naši državi je dosti takšnih upravnih zakonov, ki so ali zastareli ali pa, čeprav so iz novejšega časa, vendar ne odgovarjajo načelom in zahtevam demokracije. Kako dobri bi morali biti nosilci in organi državne uprave, sposobni po svojem strokovnem znanju in visoko stoječi po svoji morali (poštenosti)! V tem oziru so pomenljive besede, ki jih je znani angleški zgodovinar in političar Tomaž Macaulay rekel na zboru volilcev v Edinburgu leta 1839: »Čim pomanjkljivejši so zakoni, tem važnejša je dobra uprava. Ako nimamo v svojih zapisanih postavah vseh poželjnih jamstev za dobro vlado, je tem važnejše, da nam značaj tistih mož, ki vodijo upravo, daje nadomestno jamstvo.«

Tem besedam smem s popolno pravico dostaviti, da nam značaj tistih mož, ki so postavljeni na čelo poedinih panog državne uprave, zlasti pa značaj g. ministrskega predsednika dr. Korošca, daje popolno jamstvo. Mi samo želimo, da gospod predsednik vlade najde pri vseh političnih strankah, v vsej javnosti, zlasti pa pri vseh organih državne uprave dovolj razumevanja in dovolj podpore, da more vlada izvršiti to, kar je v svoji deklaraciji izpovedla kot svojo čvrsto in odločno voljo, da v svojo upravo uvede duha vsestranske objektivnosti (stvarnosti), popolnega poštenja in največje ekspanzivnosti (brzega poslovanja). Kolikor je odvisno od vlade, smo v polni meri preverjeni, da se bo vselej, povsod in z vsemi sredstvi potrudila doseči to, da bode državno uradništvo, usposobljeno in pošteno, v svojih dolžnostih postopalo po zakonu, zavrnilo vse druge oziroma ter da bo napram ljudstvu, katerega mora po namenih države služiti, dobro, vestno in postrežljivo.«

Decentralizacija uprave.

»Državna uprava, ki se bo vodila na ta način«, tako je nadaljeval dr. H o h n j e c, »se ne bode izprevrnila v birokracijo (uradniško vlado). O taki vladi sodi Duprat, profesor na vseučilišču v Ženevi: »Uradniška vlada je protivnica demokracije.« Da se ta-

kšna vlada, ki je v protislovju s pojmom demokracije in ki ne spada v demokratično državo, prepereči, je potrebno, da se uprava, kolikor največ mogoče, decentralizira. Na tem stališču je tudi sedanja vlada, ki je o tem izjavila v svoji deklaraciji: V upravi bodo poedina ministrstva nadaljevala svoje težnje, da v najvišji meri razbremenijo osrednje inštanče (stopnje) od poslov, ki bi se mogli v nižjih inštancah vsled poznanja razmer prej in boljše rešiti. Ako po postojećih zakonih ne bi bilo mogoče zadovoljiti teh želj ljudstva, bo kraljevska vlada v ta namen predložila narodni skupščini nove zakonske predloge. Ker ljudstvo nosi velika bremena za državno upravo, je naša dolžnost, da mu damo dobro, pošteno in brzo upravo.

Najširje samouprave.

O tej stvari je dr. H o h n j e c rekel sledeče: »Ideal (vzor) demokracije je udeležitev vseh krogov ljudstva pri upravi javnih zadev. Izvršitev tega ideala je najširja samouprava. Ta ideal ni dosežen v naši državi in, kakor je treba nepristransko priznati, tudi v drugih državah ne. Da moderna demokracija do sedaj še ni splošno ustvarila velike in svobodne samouprave, to je veliko razočaranje, ki so ga doživeli prijatelji demokracije po raznih državah. V tem vprašanju gre za pravilno organizacijo državne uprave. Čehoslovaška država je izvršila veliko preosnovno svoje upravne organizacije. V naši državi je samouprava zajamčena v ustavi in v raznih zakonih. V kolikor te določbe ne zadostujejo za oživetvorenje prave, resnične in široke samouprave, bi se morale izpopolniti. Kot pravi demokratje ne bi smeli mirovati, dokler ne bode država tako urejena, da more ljudstvo reči: Država sem jaz.«

Program vlade dr. Korošca je dober, prošinjen z modernim duhom, ter je v popolnem skladu z namenom države ter s potrebami ljudstva v poedinih pokrajinah te države. Treba je časa, da se ta lepi program izvrši. Potrebno je sodelovanje ljudstva in njegovih političnih zastopnikov. V to svrhu vabimo k sodelovanju tudi tiste zastopnike bratskega nam hrvatskega naroda, ki sedaj stojijo pomišljajoč ob strani. V bratski slogi slovenski-hrvatski-srbski je moč, v tej slogi je tudi rešitev, prosep in napredek za vse tri: za hrvatski narod, za srbski in za slovenski narod!